

Abstrakt

Předkládaná disertační práce zpracovává téma zkušenosti s užitím klasických psychedelik (tj. syntetický nebo přirozeně se vyskytující psilocybin, LSD, DMT, 5-MeO-DMT a mezkalin) v kontextu klinické psychologie a psychologie zdraví. Téma propojuje s poznatky z dalších relevantních oborů, jako je antropologie, psychiatrie a neurovědy. Teoretický přehled shrnuje dosavadní výzkum psychedelik s důrazem na psilocybin i poznatky o jejich užívání v praxi od historie až po současnost, včetně mechanismu účinku, extrafarmakologických faktorů užití, pozitivních účinků na zdraví, rizik a negativních dopadů.

Empirická část se těmito tématy zabývala v klinickém a naturalistickém kontextu České republiky v rámci dvou studií a představuje výsledky a) deskriptivní analýzy datového souboru od sebenominovaného vzorku ($N = 1\,177$) lidí s celoživotní prevalencí užití psychedelik retrospektivní průřezové online studie a b) z prospektivního měření za pomoci baterie standardizovaných dotazníků na životní spokojenost, psychické zdraví, všímavost a sebeaktualizaci u 19 zdravých dobrovolníků, kteří užili psilocybin ve dvojitě zaslepené, randomizované, kontrolované klinické studii.

Výsledky naznačují, že v souladu s literaturou ze zahraničních studií lze psychedelika užít bezpečně ve formálním klinickém i rozmanitém neregulovaném kontextu s převážně příznivými, avšak i neutrálními a negativními dopady v oblasti aspektů psychického zdraví, posledně jmenované zejména pak v naturalistickém kontextu. Tyto výsledky přispívají ke znalostní bázi v oblasti fenoménu užívání psychedelik a mohou sloužit pro informování oblasti služeb péče o duševní zdraví a dalších pomáhajících služeb, veřejného zdravotnictví i politiky v oblasti psychoaktivních látek.

Vzhledem k akceleraci výzkumu, zájmu veřejnosti i naturalistickému užívání psychedelik je práce doplněna o dvě teoretické části nabízející selektivní přehled, perspektivy a zamyšlení nad současným stavem a možným budoucím směřováním s důrazem na související rizika i výzvy psychedelického výzkumu a potenciálního zavádění psychedelik do praxe v oblasti péče o duševní zdraví. Upozorňuje v tomto kontextu i na význam psychoterapie a psychologie zdraví ve výzkumu a tvorbě standardů dobré praxe.